

7/14478

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Dr. Cevdet YILMAZ)
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.011/0881
Konu: Yazılı Soru Önergesi 7/14478

27/05/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğünün 17.05.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14478-23196/47648 sayılı yazısı.

İlgi yazıda, Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK'ın Bakanlığima tevcih ettiği 7/14478 esas sayılı yazılı soru önergelerinin cevaplandırılması istenmektedir.

Soru önergelerinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

EK: Soru Önergesine ilişkin cevap (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

Sayı : B.02.1.TÜİ.0.63.00.00-610-218

26/05/2010

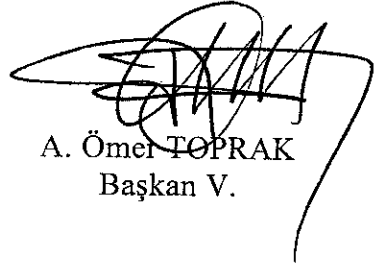
Konu : Yazılı Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Dr. Cevdet YILMAZ)

İlgi : 21/05/2010 tarihli ve B.02.0.011/0830 sayılı yazınız.

Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK tarafından Bakanlığınıza tevcih edilen 7/14478 esas sayılı yazılı soru önergesi için Kurumumuzdan istenilen bilgiler hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

A. Ömer TOPRAK
Başkan V.

EK :

Konu ile ilgili bilgiler (2 sayfa)

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100, Çankaya/ANKARA	İlgili Birim:	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
Tel.: (0312) 410 04 10 (Santral)	Tel.:	(0312) 410 01 10 – 425 20 52
Faks: (0312) 425 33 87 – 418 11 82	Faks:	(0312) 425 20 53
İnternet Adresi: www.tuik.gov.tr	E-posta:	bhim@tuik.gov.tr

Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik ÖZTRAK tarafından Devlet Bakanı Sayın Dr. Cevdet YILMAZ'a tevcih edilen 7/14478 esas sayılı yazılı soru önergesi için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan istenilen bilgiler.

Soru 1- Bilgi Teknolojileri İletişim Kurulu telefon ara bağlantı tarifelerinde yüzde 50 indirimine gitmesine karşın, TÜFE kapsamında değerlendirilen cep telefonu görüşme ücretlerinde yüzde 94,7'lik düşüş nasıl mümkün olmuştur?

Cevap 1- TÜİK ürün fiyatlarını izlemekte olduğu ürün tanımları çerçevesinde kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Ancak ürün tanımları değiştiğinde, doğal olarak yeni tanımdaki ürünün fiyatı derlenmekte ve yayınlanan fiyat da yeni tanıma uygun fiyat olmaktadır. Bununla birlikte; tanımlar çerçevesinde derlenen fiyatların endeks hesabında kullanımı özel bir çalışmayı gerektirmektedir. Endeks hesabında aynı tanım ve kalitede ürünün fiyatında olası iniş ve çıkışlar değerlendirmeye alınmakta, ürünün tanımında veya kalitesinde gözlenen farklılıkların ürünün fiyatı üzerindeki etkisi çıkartılarak aynı tanım ve kalitede ürünlerin değerlendirilmesi sağlanmaktadır.

Nisan 2010 döneminde başlatılan ve cep telefonlarında faturasız hatlarda kontör yerine TL yükleme uygulaması, fiyatı izlenilen üründe tanım değişikliğine gidilmesine neden olmuştur. Daha önce fiyatı izlenilen ve tanımı itibariyle 100 kontör değerindeki kart karşılığı hizmet takibi yerine 20 TL'lik ön ödeme karşılığı olarak ilgili operatörlerden alınan ortalama görüşme süresi ve tarife çeşitliliği bazındaki hizmet tanımına karşılık gelen ücret takip edilmeye başlanmıştır. Bunun sonucu olarak; cep telefonu ile görüşme ücreti (faturalı ve faturasız birlikte değerlendirilerek); Mart 2010 için 11,9040 TL, Nisan 2010 için ise 0,6355 TL olarak yayınlanmıştır. Ancak yukarıda da vurgulandığı üzere, fiyatlar bu şekilde oluşmasına karşın, ürün tanımından gelen farklılık nedeniyle bu rakamlar doğrudan endeks hesabında kullanılmamış Nisan 2010 için kullanılan ürünün endeksin referans dönemi ve Mart 2010 dönemine karşılık gelen değerleri hesaplanarak endeks ve endeksteği değişim oranı belirlenmiştir.

Yapılan bu hesaplama sonucunun endekse yansımaları, tarafınızdan belirtilen yüzde 94,7 oranında değil yüzde 21,67 oranında düşüş olarak gerçekleşmiştir.

Soru 2- Faturasız hatlarda kontör yükleme sisteminden, TL yükleme sistemine geçiş sebebiyle eski ve yeni seriler arasındaki bağın doğru kurulamaması Nisan ayı enflasyonunun düşük tespit edilmesine neden olabilir mi?

Cevap 2- Sözü edilen bağın doğru kurulamaması halinde enflasyon yanlış hesap edilmiş olur. Ancak söz konusu bağ yukarıda da açıklandığı üzere doğru kurulmuş ve Nisan 2010 enflasyonu hiç bir tereddüte mahal bırakmayacak doğrulukta hesaplanmıştır.

Soru 3- Böyle bir durum söz konusu ise milyonlarca emekli ve memurumuzun maaş artışını etkileyecek Nisan ayı enflasyon oranını yeniden kamuoyuna açıklamayı düşünüyor musunuz?

Cevap 3- Böyle bir durum söz konusu değildir.

Soru 4- TÜİK, madde ve gruplar bazında fiyat değişimlerini kamuoyu ile paylaşmakla birlikte maddelerin sepet içindeki ağırlıklarını paylaşmamaktadır. Bunun gerekçesi nedir?

Cevap 4- Enflasyon göstergelerine temel teşkil eden endeks sepetinin içerdiği mal ve hizmet kategorilerindeki ürünler ve bunların tanımları kamuoyuna açık nitelikte bilgilerdir. Ancak söz konusu ürünlerin sepet içindeki ağırlığı ürün bazında ağırlıklara karşılık gelir ki bu ayrıntı endeksin temel dönem fiyatı ve cari dönem fiyatı ile birlikte üç ana değişkenini oluşturmaktadır. TÜİK bugüne kadar dönemsel fiyatlara internet sitesinde yer vermiş, ağırlık verilerini ise alt grup ağırlıkları ile sınırlandırmıştır.

Yukarıda Soru 1 için yapılan açıklamada da belirtildiği üzere; kamuoyunun kullanımına açık fiyat veri tabanında yer alan fiyatlar, zaman zaman takibi yapılan ürünün piyasada bulunamaması nedeniyle ikame edilmesi sonucu, farklı kalitedeki ürünlere ait olabilmektedir. Bu durumda, ikame ürünlerdeki kalite farklılığı sonucu oluşan fiyat artışı veya düşüşleri, fiyatlardan arındırılarak endeksin hesaplanması yapılmaktadır. Kalite değişiminden kaynaklı fiyat artışı veya düşüşünün endeks üzerindeki etkisinin sıfırlanması endeks hesaplamalarının en önemli konularından birini oluşturmakta ve uluslararası yayınlarda (ILO, IMF ve EUROSTAT) bu konuya ayrıntılı olarak yer verilmektedir. Kalite düzeltilmesi ve piyasada bulunamayan ürüne ait ağırlığın değerlendirilmesi gibi hesaplama sistemi içinde yer alan ve üzerinde çalışılması ve analizi uzmanlık gerektiren konuların spekülasyonlar oluşturabilecek hesaplamalara girdi teşkil edecek nitelikte kullanıma açık hale getirilmesi, resmi istatistiklere olan güvenin korunması açısından kurumsal zorlukları da beraberinde getirecektir.

AB üyesi bazı ülkelere baktığımızda da alt gruplar düzeyinde kalmak üzere biraz daha ayrıntılı ağırlık verilerinin paylaşıldığı ancak ürün bazında ağırlık verilerinin paylaşılmadığı görülmektedir.